Notulen van de ronde in Raadzaal op donderdag 14 oktober 2021

1.1 Rekenkamercommissierapport over het onderzoek van de BSGW (Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschap)

Tijdstip: 19.00-19.45 uur

Aanwezig

de voorzitter	W.M.M.P. Clerx
de griffier	A. Lamers
de leden	
GOB:	M.W.C. Claessens
CDA:	E. Tummers
Stadspartij:	L. Weermann-Schepers
DNA:	-
GroenLinks:	M.H. Schipper
PvdA:	-
D66:	A.J.M. Kamphuis
VVD:	F.A. van Montfoort
PVV:	J. Coumans
SPA:	-
50PLUS:	W. Schwillens
Fractie Fredrix:	L. Bruls
Fractie Klein:	B. Stegers
het college	Wethouder J.G.L.M. Bühler
te gast	A.G.A. Rooskens (Rekenkamercommissie)
notulen	M. Migo (Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij geeft aan dat er één agendapunt is, namelijk het Rekenkamercommissierapport over het onderzoek van de BSGW (Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschap). Voordat de behandeling hiervan van start gaat, heet de voorzitter de heer Björn Stegers welkom die voor het eerst aan de Ronde deelneemt. Hij legt hem uit dat alle inbreng via de voorzitter gaat.

Het onderzoek is van elf Limburgse Rekenkamercommissies naar de BSGW. Bij deze Ronde zijn aanwezig: mevrouw Rooskens, namens de Rekenkamercommissie, alsmede wethouder Financiën mevrouw Bühler.

De voorzitter deelt mee, dat het voorliggende rapport ook is besproken en akkoord is bevonden in de commissie Begroting en Verantwoording.

De voorzitter verzoekt de aanwezigen de raad te adviseren over het overnemen van de aanbevelingen uit het onderzoek, met inbegrip van de aanvullende aandachtspunten bij de bestuurlijke reactie van de brief van het college. Dit betreft een advies aan de gemeenteraad, dus hiervoor zijn twee termijnen beschikbaar en in totaal staat hier één uur voor.

De voorzitter meldt een afmelding van de fracties SPA en PvdA. Vervolgens inventariseert hij de sprekers.

Eerste termijn

De heer Coumans (PVV) deelt mee dat de PVV positief staat tegenover het overnemen van de aanbevelingen, maar er zijn enkele opmerkingen:

- de PVV meent dat de behandeling van de kernindicatoren van de BSGW door het college te laat is ingezet. Dit is een gebrek aan politieke daadkracht en de PVV adviseert de wethouder om de teugels strakker aan te trekken.
- ook is de PVV van mening dat de raad onvoldoende is meegenomen in het proces. De heer Coumans vraagt de wethouder op welke wijze het college deze betrokkenheid kan waarborgen.

De heer Schwillens (50PLUS) spreekt zijn bewondering uit voor de omvang van het rapport over een dergelijk onderwerp, al gaat dit soms ten koste van de leesbaarheid. Er zijn volgens 50PLUS goede constateringen gedaan en in de aanbevelingen kan zijn fractie zich vinden. 50Plus vraagt zich af hoe men de sturings- en verantwoordingslijn kan verbeteren. De heer Schwillens heeft in het rapport gelezen dat er dingen zijn bereikt, zoals een kostenbesparing van 40% voor de gemeente Sittard-Geleen, echter de proceskosten alsmede het toetreden van andere gemeentes hebben de kosten weer doen stijgen. Als aanvulling spreekt de heer Schwillens de hoop uit dat dit rapport aanleiding is om cliënten op een betere manier te benaderen, bijvoorbeeld bij de behandeling van de bezwaren.

De heer Tummers (CDA) deelt mee dat zijn fractie zich volledig kan vinden in de inhoud van het rapport. De inhoud is duidelijk en de bereikte kostenbesparing kan de goedkeuring van zijn fractie wegdragen. Wel verzoekt hij de portefeuillehouder de raadsleden op regelmatige wijze te informeren over het verloop en de verwerking van de aanbevelingen van de Rekenkamer.

De heer Kamphuis (D66) kan een vergelijking maken met het rapport voor de gemeente Stein en dat maakt de gevolgde lijn voor hem nog duidelijker. Namens zijn fractie geeft hij aan dat hij zich kan vinden in de aanbevelingen uit het rapport. Hij verwijst naar de drie aanvullende aanbevelingen die door het college zijn opgesteld. Hij constateert dat er bij BSGW bewustzijn aanwezig is dat er nog wel verbeterpunten zijn. De stijgende proceskosten zijn ook aan de orde geweest tijdens de onlangs gehouden themasessie. Toen werd aangegeven dat dit niet aan de BSGW ligt. Het is de ervaring van de heer Kamphuis, dat de BSGW snel en adequaat reageert als er telefonisch om informatie wordt gevraagd. Het is dus niet altijd nodig om proceskosten te maken. Hij roept de gemeenteraadsleden op om binnen hun netwerk mensen te adviseren om zelf de informatie bij BSGW op te vragen en niet via een bureau. Ook van het beschreven verbetertraject met betrekking tot de communicatie verwacht de heer Kamphuis goede resultaten.
Ook voor hem is het cruciaal om de raad goed en regelmatig te informeren over alle stappen die worden gezet. Het onderliggende rapport geeft D66 het vertrouwen dat BSGW op de goede weg is. Zijn fractie zal het voorstel dan ook steunen in de gemeenteraad.

Mevrouw Weermann-Schepers (Stadspartij) geeft namens haar partij aan dat ze blij is dat er veel aanbevelingen uit het rapport worden overgenomen en worden uitgewerkt. De Stadspartij benadrukt dat het beeld in 2019 was dat Sittard-Geleen, ten opzichte van het landelijke gemiddelde, hoog scoort. Zij verwijst hiervoor naar pagina 28 in het rapport. In het verlengde hiervan vraagt zij of de cijfers van 2021 al bekend zijn, om te kijken welke trend er is. Wellicht komt dan aan het licht of de proceskosten op het goede niveau zijn. Ook vraagt zij zich af, indien de kosten te hoog zijn, op welke manier deze omlaag kunnen worden gebracht.
Ook vraagt zij naar het aantal bezwaarschriften dat in 2019 en 2020 is ingediend, waarbij het niet gaat om percentages, maar om het aantal. Deze gegevens kunnen een indicator zijn voor de begroting 2021 alsook voor 2022, zodat er voldoende kan worden gereserveerd.
Mevrouw Weermann-Schepers verwijst naar een actieplan dat in het rapport wordt genoemd, een campagne gericht op burgers via sociale media. Bij controle bleek echter dat hier nog niet mee is gestart en zij vraagt zich af wanneer dit gaat gebeuren. Op tijd beginnen met goede voorlichting, kan een hoop klachten in de komende jaren voorkomen. Zij doet een dringende oproep aan het college om zo snel

mogelijk te beginnen met de burger duidelijkheid te verschaffen over hoe zij met BSGW kunnen communiceren, zonder dat daar bemiddelingsbureaus aan te pas hoeven komen met alle kosten vandien.

De voorzitter geeft aan dat de antwoorden op de vragen van mevrouw Weermann-Schepers aan bod zijn geweest bij de presentatie van BSGW. Hij geeft aan dat vragen die geen betrekking hebben op het onderliggende rapport eventueel schriftelijk zullen worden beantwoord.

De heer Van Montfoort (VVD) geeft namens zijn fractie aan dat de commissie in het rapport duidelijk is geweest in hun bevindingen en de VVD stemt in met deze aanbevelingen.

De heer Schipper (GroenLinks) geeft aan dat kwaliteit een belangrijk onderdeel van de uitvoering is. De Rekenkamer adviseert de BSGW en de gemeente om die indicatoren voor te leggen aan het bestuur van de BSGW. GroenLinks adviseert en vraagt om dit voor te leggen aan de controlerende organen, namelijk de gemeenteraad. GroenLinks krijgt signalen uit de samenleving dat de dienstverlening afstandelijk is. Als voorwaarde om niet meteen een bezwaar in te dienen, zal de burger serieus moeten worden genomen. Ondanks dat de uitvoering op afstand wordt gehouden wil GroenLinks zicht houden op het kwaliteitsniveau van de dienstverlening. Daarnaast heeft de heer Schipper nog een aantal opmerkingen.

- Punt 4 in het rapport is voor GroenLinks te mager. De taakstelling moet concreter. Kosten die nu beraamd zijn voor 2022 zijn eenmalig en derhalve zou voor 2023 het niveau van 2020 moeten gelden, met daarna een verdere kostenbesparing.
- Punt 2 van de brief van de Rekenkamer aan de gemeente, het te ontwikkelen dashboard, moet onderdeel zijn van input vanuit de gemeenteraden. Zij voeren het toezicht en moeten weten op welke indicatoren het dashboard is ingericht.
- In punt 4 van de brief van de Rekenkamer aan de gemeente spreekt de Rekenkamer haar zorg uit omtrent de stijgende uitvoeringskosten. Zij zien oplossing in de VNG en in het landelijk beklag hiervan. GroenLinks is van mening dat de gemeenteraad ook zelf de organisatietaakstelling op orde moet proberen te krijgen. Klantvriendelijker werken en eerlijke communicatie als er vanuit de burger een bezwaar tegen de aanslag wordt gemaakt.
- GroenLinks ziet dat het college in grote lijnen de conclusies van de Rekenkamer onderschrijft en is hier tevreden over. Het college is ook kritisch op de kostenontwikkeling die met de uitvoering van de BSGW gepaard gaat en de vinger aan de pols houdt als het om de kwaliteit van de dienstverlening gaat.
- De heer Schipper verneemt graag van de wethouder of zij met GroenLinks de zorg deelt omtrent de raming 2022 en het met GroenLinks eens is dat deze eenmalig was en dat in 2023 het niveau van 2020 wordt bereikt.

De heer Claessens (GOB) complimenteert de Rekenkamer met het rapport, dat zijn fractie heel duidelijk vindt. Hij vraagt zich af hoe de samenwerking is verlopen tussen de elf gemeentes en de Rekenkamers. Zijn fractie is positief over de aanbevelingen van de Rekenkamer en de toevoeging door het college. Hij geeft aan dat het volgens zijn fractie goed is dat de BSGW onder de loep ligt. De heer Claessens verwijst naar de onlangs gehouden presentatie waarin een aantal verbeterstappen aan bod is gekomen. Maar hij erkent tevens dat er nog veel uitdagingen in de toekomst liggen, vooral als het gaat om de proceskosten. Ook voor de GOB-fractie is de communicatie vanuit de BSGW naar de inwoners daarbij belangrijk. Klantvriendelijkheid en service spelen hierbij een grote rol, maar ook de burger erop attenderen dat zij zelf naar de BSGW kan bellen.

De voorzitter sluit hiermee de inbreng voor de eerste termijn af en geeft het woord aan de wethouder.

Wethouder Bühler dankt de leden voor de positief-kritische inbreng op het rapport. Als reactie op de vraag van de PVV over het tijdstip van werken met de kernindicatoren geeft zij aan dat het niet aan het college is om te werken met de kernindicatoren, dat doet BSGW, Aangezien het gaat om kernindicatoren op het gebied van dienstverlening. BSGW is begonnen met efficiency op het gebied van belastingheffing, samenwerking en kerntaken. In de daaropvolgende fase ging men kijken hoe dit aankomt bij de inwoners. Dat leidde ertoe dat men nu pas indicatoren voor de dienstverlening ging vaststellen en deze prominenter in de aanbevelingen plaatste. Uit de reacties van de andere raadsleden kan de wethouder opmaken dat het nodig is om daar goed mee aan de slag te gaan.

Als antwoord op de vraag van 50PLUS over de verbetering van de sturings- en verantwoordingslijn geeft de wethouder aan dat ook dit ‘work-in-progress’ is. Het is echter niet zo dat de toetreding van andere gemeentes voor extra kosten heeft gezorgd. Integendeel, de toetreding van andere gemeentes heeft juist voor een kostendaling gezorgd.

De heer Schwillens (50PLUS) geeft aan dat er dan een foute vermelding is de tekst staat.

Wethouder Bühler bevestigt nogmaals dat het toetreden van andere gemeentes juist een kostenverlagend effect heeft gehad. Daarom heeft Sittard-Geleen een flinke besparing doorgegeven. Zij geeft aan dat in de tekst staat beschreven dat de kosten in totaal inderdaad toenemen, maar dat de kosten per deelnemer afnemen.

De voorzitter vraagt de heer Schwillens of het voor hem duidelijk is. Dat is het geval.

Wethouder Bühler reageert op de vraag van het CDA of het college periodiek de raad kan informeren over het verloop van de uitwerking van die aanbevelingen. Zij zegt toe dit te gaan doen. Ze kan alleen nog niet aangeven op welke wijze dit zal gebeuren. Het college komt regelmatig met P&C-producten naar de raad en het college zal daarbij aangeven wat de stand van zaken is. Een van de aanvullende aanbevelingen van het college was ook om te monitoren hoe de procesinvulling verloopt en daarover de raad te informeren.

De wethouder dankt D66 voor de verwijzing naar de presentatie van BSGW.

De wethouder verwijst mevrouw Weermann-Schepers voor de door haar partij gevraagde informatie naar de kwartaalrapportage van BSGW. De campagne is gehouden op de website van de gemeente. Dit is het kanaal dat de gemeente gebruikt voor een dergelijk doel en om inwoners te informeren. Bovendien is het filmpje van BSGW door een aantal raadsleden gedeeld. De wethouder is het eens met mevrouw Weermann-Schepers dat de communicatie goed geregeld moet zijn, aangezien niet alle burgers even mondig zijn. Zij zegt toe dat daar meer aandacht voor zal komen.

De wethouder dankt de VVD voor de positieve ontvangst van de aanbevelingen.

Voor de wethouder was het niet helemaal duidelijk naar welke punten de heer Schipper van GroenLinks verwees, naar de aanbevelingen van de Rekenkamer of het raadsvoorstel. Ze wijst erop dat de gemeenteraad ook lid is van het bestuur als controlerend orgaan.
Voor wat betreft punt 4 en de vraag hierover van GroenLinks geeft de wethouder aan dat het college dit nog gaat uitwerken.

De heer Schipper licht zijn punt nader toe. Hij stelt voor om de raad eerder te betrekken bij het vaststellen van de indicatoren.

De wethouder geeft aan dat dit een lastig proces is, aangezien er bij BSGW 29 deelnemers zijn aangesloten en het zal moeilijk zijn om alle raden in een eerder stadium een stem te geven. Haar voorkeur gaat uit naar het voorstel van het CDA om de raad op een goede manier op de hoogte te houden en in dat stadium met elkaar afstemming te vinden.
Op zijn vraag over de kostenraming kan de wethouder op dit moment geen antwoord geven, aangezien ze de juiste gegevens niet bij de hand heeft.

Op de vraag van het GOB over de samenwerking tussen de elf gemeentes en de Rekenkamers geeft zij aan dat mevrouw Rooskens hier het antwoord op heeft.

De voorzitter constateert dat een vraag van de heer Schipper over de kostenraming nog niet is beantwoord. Hij gaat ervan uit dat de wethouder deze alsnog schriftelijk zal beantwoorden. Waarmee alle vragen beantwoord zijn.

Mevrouw Rooskens beschrijft de samenwerking met de elf Rekenkamers die aan de slag gingen met het onderzoek. Het was een nieuwe aanpak, aangezien de Rekenkamers voordien een-op-een met een onderzoeksbureau samenwerkten. Zij heeft de samenwerking als positief ervaren, waarbij de Rekenkamers elkaar versterkten bij de conclusies en aanbevelingen. In de evaluatie is vastgesteld dat deze werkwijze opnieuw zal worden toegepast als een onderzoek zich daartoe leent.

Wethouder Bühler is inmiddels voldoende geïnformeerd om de vraag van de heer Schipper over de kostenraming te beantwoorden en de voorzitter stelt haar daarvoor in de gelegenheid. Zij geeft aan dat zolang de problematiek rondom de proceskosten aanwezig is, het college niet kan toezeggen dat het niveau van 2020 in 2023 kan worden behaald.

De heer Schipper geeft aan dat zijn vraag ging over het terugbrengen van de kosten van de organisatie, dus exclusief de proceskosten. Hij vult aan dat hij er in zijn vraag van uitgaat dat de kosten van 2022 eenmalig zijn.

De voorzitter meent dat deze redenering ook aan de orde is geweest bij de presentatie.

De heer Claessens (GOB) vult aan op zijn bijdrage dat hij een pleidooi hield voor de klantvriendelijkheid bij de BSGW en de aandacht voor goede communicatie met de inwoners. Hij hoopt dat de wethouder zich hier binnen het bestuur sterk voor maakt en zich daar tegen hem over uitspreekt.

De wethouder geeft aan dat zij in haar antwoord aan mevrouw Weermann-Schepers van de Stadspartij duidelijk heeft gemaakt dat zij het een belangrijk onderwerp vindt. Ze zegt toe dat ze hierop gaat monitoren. Toch geeft zij aan dat BSGW voor wat betreft klantvriendelijkheid tegen een aantal moeilijkheden aanloopt. De organisatie heeft te maken met enorme piekbelasting.

De heer Claessens (GOB) weet uit de presentatie dat er in de piekperiodes extra mensen worden ingezet, die misschien niet allemaal voldoende ervaren zijn. Zijn voorstel is om daarin te investeren om tijdens de piekperiode de juiste medewerkers te kunnen inzetten.

De voorzitter inventariseert of alle aanwezigen voldoende antwoord hebben gekregen op de gestelde vragen. Ook vraagt hij of er behoefte is aan een tweede termijn, waarbij er ruimte is voor onderlinge discussie.

Tweede termijn

De heer Kamphuis (D66) is van mening dat de portefeuillehouder van BSGW en AB te allen tijde door de raad om informatie kan worden gevraagd en de raad hoeft niet te wachten op een P&C-moment. Ook kan het nuttig zijn om met de collega-fracties uit andere gemeenten als raad contact op te nemen. Dit versterkt de positie van de raad.
Ook vindt hij het een goede zaak als BSGW uit zichzelf een themasessie zou organiseren voor de raad en door de raad regelmatig schriftelijk op de hoogte te stellen van de ontwikkelingen. Dit wordt ook gedaan door GR Omnibuzz.
Volgens hem heeft de BSGW tijdens de bijeenkomst aangegeven dat ze juist voorafgaand aan de piekperiode voldoende informatie willen verstrekken om te voorkomen dat de meeste vragen tijdens de piekperiode beantwoord moeten worden. Hij vraagt zich af of hij dat goed heeft begrepen.

De heer Schipper (GroenLinks) vraagt aan de heer Kamphuis of hij wellicht kan aangeven wat, volgens hem, de volgende stap moet zijn na dit Rekenkameronderzoek en alle aanbevelingen.

De heer Kamphuis (D66) meent goed duidelijk te hebben gemaakt dat zijn fractie er voorstander van is om meer en beter betrokken te zijn bij de processen. Het is dan belangrijk dat de raad de portefeuillehouder regelmatig bevraagt en dat de portefeuillehouder de raad nog beter en met meer regelmaat informeert over de stappen in het proces, zodat de raad kan monitoren wat er gebeurt met die aanbevelingen.

Als blijkt dat er verder geen reacties zijn, refereert de voorzitter aan de voorlichting die de raad heeft gehad door de BSGW, waarin de BSGW heeft toegezegd dat ze te allen tijde bereid zijn om, indien nodig, te komen om extra uitleg te geven, ook naar aanleiding van het rapport van de Rekenkamercommissie. Indien hiervoor behoefte bestaat kan dat via de wethouder worden aangevraagd. Via de nieuwsbrief zal de raad vanuit het college over eventuele nieuwe ontwikkelingen worden geïnformeerd.

De voorzitter concludeert dat het agendapunt als hamerstuk aan de raad wordt aangeboden.
Ook noemt de voorzitter een toezegging van de wethouder. Ze heeft toegezegd de raad te informeren over de opvolging van de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie.

Ten slotte benadrukt de voorzitter dat wethouder Bühler altijd bereid is om raadsleden te ontvangen.
De voorzitter bedankt de wethouder voor de beantwoording van de vragen, mevrouw Rooskens voor haar bijdrage, alsmede de ambtelijke ondersteuning.

De voorzitter wenst iedereen een prettige avond en sluit de vergadering.